

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ЗАДУЖБИНЕ „ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ“
ЗА 2024. ГОДИНУ

Задужбина „Доситеј Обрадовић“ је у 2024. години различитим активностима и програмима обележила важне јубилеје, значајне за Доситејево дело: 240 година од објављивања дела „Совјети здраваго разума“ и 220 година од настанка песме „Песна на инсурекцију Србијанов“ („Востани Србије“). Такође, у овој години Задужбина је обележила и 20 година рада.

Сам почетак године обележио је и значајан догађај за рад Задужбине – конституисан је Савет Задужбине, ново радно тело, који ће заједничким радом угледних чланова обезбеђивати програмски развој и економску и финансијску одрживост Задужбине. Председник Савета Задужбине је господин Горан Перчевић, који је својим залагањем успео да привуче изванредан број привредника који ће пратити и подржавати рад Задужбине.

У години јубилеја, Задужбина „Доситеј Обрадовић“ је у оквиру манифестације „Доситејеви дани“ у априлу припремила следеће програме: Меморијални дан посвећен Доситеју Обрадовићу (10.април), Школски час посвећен Доситеју у Доситејевом дому, Књижевни салон „Код Доситеја“ посвећен промоцији 11. броја годишњака „Доситејев врт“, Свечани програм „Химна химни“, Књижевни салон „Код Доситеја“ посвећен књизи академика Драгана Симеуновића „Политичка мисао нововековних српских просветитеља“, свечану академију „Учитељ Доситеј“, смотре рецитатора „Доситеј на сцени“ и промоцију часописа „Српска мисао“ који је један број посветио Доситеју.

Поред ових програма, Задужбина се у том периоду активно бавила и својим редовним програмима који се односе на ученике основних и средњих школа – „Радионица баснописаца“, „Одјаци Доситејевих мисли у мени“, као и Литерарни конкурс за ученике средњих школа „Идућ учи, у векове гледа“ који је ове године такође имао свој јубилеј – 20 година постојања.

Од почетка године трајале су припреме за изложбу „Сазвежђе Доситеј“ и Научни скуп са међународним учешћем „Савременост дела Доситеја Обрадовића“, као и за програм „Доситеју и данас и увек“ којим је Задужбина „Доситеј Обрадовић“ обележила двадест година рада. Изложба „Сазвежђе Доситеј“ окупила је најзначајније институције српске културе, а то су: Народни музеј, Матица српска, Галерија Матице српске, Београдски универзитет, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Медија центар Министарства одбране и Задужбина „Доситеј Обрадовић“, које су за на овој изложби представили дела велике уметничке вредности посвећена Доситеју.

На сцени „Раша Плаовић“ Народног позоришта у Београду одржан је 21. јуна свечани програм „Доситеју у част“, на којој је уручена Награда „Доситеј Обрадовић“ за животно дело за 2023. годину господину Радомиру Путнику. Средином новембра објављен је конкурс за Награду за животно дело за 2024. годину, која је, по одлуци Жирија, додељена Ђорђу Кадијевићу.

У другој половини године одржани су и округли столови „Одговор(и) на питања: Шта је просвећеност и шта значи просвећивати (данас)?” и „250 година *Пута у Далмацију* Алберта Фортиса“ који је окупио најзначајније стручњаке из различитих дисциплина.

Сам крај године обележили су значајни догађаји – отварање изложбе „Сазвежђе Доситеј“ 10. децембра која је трајала до 1. фебруара и изазвала велику пажњу културне јавности, као и дводневни Научни скуп „Савременост дела Доситеја Обрадовића“ који је одржан у амфитетатру Народне банке Србије и окупио је велики број стручњака и познавалаца дела Доситеја Обрадовића.

Изузетно богат програм рада Задужбине „Доситеј Обрадовић“ у 2024. години испуњава све циљеве због којих је Задужбина основана пре 20 година и својим активностима приближава новим генерацијама живот и дело Доситеја Обрадовића, великог просветитеља и првог српског министра просвете.

ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМИ

Округли сто „Одговор(и) на питања: Шта је просвећеност и шта значи просвећивати (данас)?”

У четвртак, 26. септембра 2024. године у Доситејевом дому, у оквиру програма међународне манифестације Дани европске баштине, одржан је Округли сто „Одговор(и) на питања: Шта је просвећеност и шта значи просвећивати (данас)?”.

Округли сто је организован поводом обележавања неколико важних јубилеја – 300 година од рођења Имануела Канта, 240 година од чувене полемике која се у Европи водила око појма просвећености и објављивања тзв. манифеста просветитељства *Beantwortung der Frage: Was heisst Aufklärung?* Такође, дела Доситеја Обрадовића Писмо Харалампију, Живот и прикљученија и Совјети здравога разума објављена су истовремено када се у Западној Европи водила поменута полемика, и у његовим главним идејама се огледала епоха.

Учесници Округлог стола били су проф. др Ива Драшкић Вићановић, декан Филолошког факултета Универзитета у Београду, проф. др Ирина Деретић, Филозофски факултет Универзитета у Београду, проф. др Ненад Николић Филолошки факултет Универзитета у Београду и доц. др Драгана Грбић, Институт за славистику Универзитета у Келну. Концепт Округлог стола осмислила је др Драгана Грбић, која је била и модератор скупа.

Округли сто „250 година *Пута у Далмацију* Алберта Фортиса“

Поводом 250 година од изласка *Пута у Далмацију* Алберта Фортиса, Задужбина „Доситеј Обрадовић“ одлучила је да ову годишњицу обележи округлим столом којим би се дали нови погледи на ову утицајну књигу. Округли сто „250 година *Пута у Далмацију* Алберта Фортиса“ одржан је 7. Октобра 2024. година у Доситејевом дому.

Намера округлог стола била је да окупи проучаваоце из различитих дисциплина (фолклористике, славистике, италијанистике....) који би се у дискусији осврнули на историјски значај Фортисовог путописа и место које данас има у култури..

Међународни научни скуп „Савременост дела Доситеја Обрадовића”

Задужбина „Доситеј Обрадовић“ је 12. и 13. децембра 2024. године одржала Међународни научни скуп „Савременост дела Доситеја Обрадовића“, поводом обележавања великих књижевних јубилеја у 2024. години – 240 година Доситејевог дела „Совјети здраваго разума“ и 220 година чувене песме буднице „Востани Србије“, као и 20 година постојања и активног рада Задужбине. Циљ научног скупа био је да се истакне значај Доситејевог дела и ширина књижевних области у којима се огледа језик који је био присутан, однос према учењу и школи, значај васпитања и образовања, етике, верског образовања и толеранције, значај Доситејевог учења кроз друге европске земље и утицај и сл.

С обзиром на то да Доситеј није био везан само за просвету, него је обављао и друге послове за устаничку Србију, предложено је да се приближи савременицима и та врста његовог деловања.

Учеснике Научног скупа „Савременост дела Доситеја Обрадовића“ поздравили су Мирјана Драгаш, управник Задужбине, Славомир Гвозденовић, представник Савеза Срба у Румунији, као и др Ивица Радовић, државни секретар Министарства просвете.

УМЕТНИЧКИ ПРОГРАМИ

„Песничко подне” посвећено Бранку Радичевићу

„Песничко подне” је манифестација коју Задужбина „Доситеј Обрадовић” већ дуго низ година организује у сарадњи са Народним позориштем у Београду 21. марта, на Светски дан поезије, а посвећена је јубилејима великих песника, који су лепотом своје поезије оставили дубоки траг и трајање у култури.

Ове године, „Песничко подне” 23. марта 2024. било је посвећено Бранку Радичевићу и 200.годишњици његовог рођења. Бранкове стихове читали су Ана Чупић и Никола Угриновић, млади глумци и пријатељи Задужбине.

О песништву Бранка Радичевића говорио је проф. др Душан Иванић.

Свечани програм „Химна химни”

У четвртак, 11. априла, поводом 220 година од кад је Доситеј Обрадовић написао „Пјесну на инсурекцију Србјанов”, познатију под називом „Востани Србије”, Задужбина је у Дому војске организовала пригодан програм под називом „Химна химни”.

Свечаност је отворила гђа Мирјана Драгаш, председник Задужбине, која је истакла вишегодишње напоре које Задужбина улаже како би Доситејева химна српском народу поново задобила место које јој припада у српском друштву и јавности. Након тога је проф. др Душан Иванић подсетио публику на околности у којима је ова, незванична химна српског народа, настала и протумачио значење њених строфа.

Програм је употпуњен драмском интерпретацијом химне нашег познатог глумца и пријатеља Задужбине, Небојше Миловановића. У пригодној беседи, проф. др Миливоје Павловић говорио је о значају химне за један народ и његову државност, истакавши проблеме с којима се српски народ суочавао у претходном веку, што се одразило и на данашњи статус Доситејеве химне српској држави. Програм су увеличали чланови Уметничког ансамбла Министарства одбране „Станислав Бинички“.

Свечана академија „Учитељ Доситеј“

У уторак 24. априла 2024. године са почетком од 20 часова у Народном позоришту у Београду, уприличена је јединствена Свечана академија под називом „Учитељ Доситеј“. У присуству великог броја угледних пријатеља Задужбине, уважених представника институција културе Републике Србије, просветних радника и заслужних добитника награде „Доситејева повелја“, свечаност је обележена у духу Доситејевих порука нацији: „Лежи и лежаће довека у ропству један народ чије срце не зна шта је национални понос!“. Тим речима из „Совјета здраваго разума“ обележавамо 240 година од њиховог објављивања и 220 година од настанка химне „Востани Сербие“ (1804).

Уручење награде „Доситеј Обрадовић“ за животно дело „Доситеју у част“

У петак, 21. јуна 2024. године у 18 часова, на сцени „Раша Плаовић“ Народног позоришта у Београду одржан је свечани програм „Доситеју у част“. Свечаност је била посвећена двома личностима: Доситеју Обрадовићу, великом српском учитељу и мислиоцу, и Радомиру Путнику, књижевнику и драматургу, добитнику награде Доситеј Обрадовић за животно дело за 2023. годину.

У уметничком делу програма учествовали су ученици музичке школе „Коста Манојловић“. Драмски уметник Никола Угриновић прочитао је песме „Два питања имам“, „У сазвежђу“, „Сабирање и множење“, „Одана читатељка“ и „Откривање времена“ - песме Радомира Путника из књиге „Откривање времена“.

Образложење Жирија за доделу награде за животно дело саопштио је др Марко Недић, члан жирија.

Награду „Доситеј Обрадовић“ за животно дело за 2023. годину уручио је др Душко Бабић, председник Управног одбора Задужбине „Доситеј Обрадовић“. О стваралаштву Радомира Путника, књижевника и драматурга, написали су есеј театролози др Весна Крчмар и др Зоран Т. Јовановић. Њихово слово о добитнику награде Радомиру Путнику, прочитала је Марија Вучетић, сарадник Задужбине.

Свечани програм „Доситеју и данас и увек“

У Свечаној сали Дома Војске Србије 17. септембра 2024. године одржан је свечани програм „Доситеју и данас и увек“ којим је Задужбина „Доситеј Обрадовић“ обележила двадест година рада.

Након извођења химне „Боже правде“, беседом „Ум и слобода – Доситејеве кључне речи“ присутнима се обратио проф. др Славко Гордић, дугодишњи члан Управног одбора и органа Задужбине.

Госпођа Мирјана Драгаш, управник Задужбине, је у свом говору „Доситеју и данас и увек – о Доситеју и његовој задужбини“ нагласила значај вредности садржаних у Доситејевом делу, њихово трајање кроз векове и утицај на савремени живот, на потребу да се Доситејевим порукама вратимо трајним врлинама, као што су знање, толеранција, љубав, поштење, поштовање, а које се често заборављају у свакодневном животу.

О оснивању Задужбине „Доситеј Обрадовић“, њеним циљевима и резултатима говорила је Вјера Мујовић, драмски уметник и водитељ програма, а драмски уметници Ана Чупић и Никола Угриновић говорили су стихове посвећене Доситеју песника Миодрага Павловића, Васка Попе, Марије Бишоф, Мирослава Максимовића, Адама Пуслојића, Радомира Андрића, Драгомира Брајковића и Живорада Ђорђевића. Песник Љубивоје Ршумовић говорио је своју песму „Доситеју умилиније“. Ове песме посвећене Доситеју сабране су у књизи „Песмотворци песмотворцу“ Драгомира Брајковића.

Уметнички ансамбл Министарства одбране „Станислав Бинички“ под диригентским вођством потпуковника Александра Ђурова припремио је музички део свечаног програма.

Задужбина се најтоплије захваљује Дому Војске Србије на изванредној уметничкој, организационој и техничкој подршци и исказаном гостопримству за свечани програм „Доситеју и данас и увек“ поводом 20 година рада Задужбине „Доситеј Обрадовић“.

КЊИЖЕВНИ САЛОН „КОД ДОСИТЕЈА“

Књижевни салон „Код Доситеја” – промоција 11. броја „Доситејевог врта”

У четвртак, 4. априла је у просторијама Задужбине одржана промоција 11. броја часописа „Доситејев врт”. Разговор је отворила проф. Драгана Вукићевић, уредник Доситејевог салона, а затим је проф. Душан Иванић говорио о значају овог часописа и радова који су у њему објављени. Татјана Јовићевић и Ана Мацановић представиле су појединачне радове из часописа, након чега је уредник часописа, Драгана Грбић у завршној речи најавила смер у ком ће се часопис кретати у будућности.

Књижевни салон „Код Доситеја” – „Политичка мисао нововековних српских просветитеља”

У оквиру „Доситејевих дана“, 16. априла уприличен је нови Књижевни салон „Код Доситеја“ у просторијама Задужбине . Повод за окупљање била је промоција књиге академика Драгана Симеуновића „Политичка мисао нововековних српских просветитеља“, објављене у издању Доситејеве задужбине 2022. године.

Разговор о књизи водила је проф. Драгана Вукићевић, уредник салона, а своје утиске и речи хвале најпре су поделили Славко Гордић и Марко Недић, који су дали кратак преглед Симеуновићеве књиге и указали на њен значај за актуелне политичке теме и шири геополитички простор, а потом и Радомир Путник, који је нарочито истакао „прочишћени београдски стил“ којим је она написана.

Књижевни салон „Код Доситеја”- „Сазвежђа Павла Соларића: у потрази за савршеном прошлошћу Словена”

У среду, 11. септембра 2024. године одржан је Књижевни салон „Код Доситеја” који је био посвећен књизи „Сазвежђа Павла Соларића: у потрази за савршеном прошлошћу Словена” Персиде Лазаревић Ди Ђакомо.

О књизи су говорили проф. др Душан Иванић, проф. др Мирјана Стефановић и проф. др Персида Лазаревић Ди Ђакомо, ауторка.

Мирјана Драгаш, управник Задужбине, поздравила је присутне, говорећи о значајним јубилејима које Задужбина ове године обележава.

ПРОГРАМИ ЗА МЛАДЕ

Такмичење ученика средњих школа из књижевности у школској 2023/24. години

Друштво за српски језик и књижевност Србије, у сарадњи са Министарством просвет и Задужбином „Доситеј Обрадовић“, већ дуго низ година спроводи такмичење из књижевности у изради најбољег школског писменог задатка. Уводећи ово такмичење у школе, Друштво је сматрало да такмичење треба да обухвати теме којима се обележавају годишњице и јубилеји значајних писаца и културних догађаја који ће својом актуелношћу подстицати развијање и богаћење изражајних могућности ученика. Циљ такмичења је усавршавање писмености и подстицај на свестраније и слојевито проучавање књижевне уметности. Награде се сваке године уручују ученицима и менторима на Републичком зимском семинару.

Час посвећен Доситеју

Неколико дана пре почетка манифестације „Доситејеви дани”, Задужбина „Доситеј Обрадовић” је била домаћин ученицима трећег разреда Математичке гимназије и њиховом професору Урошу Микићу.

У Свечаној сали Доситејевог дома одржан је школски час посвећен Доситеју Обрадовићу, његовом животу и делу. Проф. Микић говорио је ученицима о Доситејевом делу и животу у Београду и историјским местима у којима је боравио. Такође, поводом 220. годишњице постојања песме „Востани Србије”, део часа посвећен је њеном настанку и значају за ослобођење српског народа.

Радујемо се што су ученици Математичке гимназије препознали Задужбину „Доситеј Обрадовић” као место на којем се могу сусрести са Доситејем и његовим делом на занимљив и другачији начин од уобичајеног.

Награђени ученици на конкурс „Одједи Доситејевих мисли у мени”

На литерарни конкурс који је Задужбина „Доситеј Обрадовић” расписала за ученике старијих разреда основних школа (VII и VIII разред) послата су 34 рада ученика из свих крајева Србије и региона, због чега изражавамо нарочито задовољство. Велики одзив заинтересованих наставника и ученика, као и мноштво квалитетних радова, учинили су да конкурс заживи, ширећи на прави начин племениту доситејевску мисију знања и просвећености. Изузетан утисак на све је оставио ентузијазам који су наставници показали подстицањем ученика да Доситеја доживе као свог учитеља и савременика. Посебно се захваљујемо наставницима из Сомбора, Ниша, Неготина, Инђије, Пожаревца, Новог Пазара и Београда, који су се истакли у посвећености и највећем учешћу на овом конкурс.

Жири је заседао у следећем саставу: Лела Росић (Филолошка гимназија), Душица Благојевић (ОШ „Милан Ракић”) и Урош Микић (Математичка гимназија).

„Доситеј на сцени” – смотре рецитаторских секција

Смотра „Доситеј на сцени” се ове године одржана по други пут у оквиру манифестације „Доситејеви дани” И обухватила је рецитаторске секције неколико одабраних гимназија, које су припремиле извођење песама српских песника посвећених Доситеју. Књига Драгомира Брајковића „Песмотрорци песмотрорцу- српски песници Доситеју” представила је полазиште у одабиру и припреми извођења песама.

Учествовали су ђаци и професори Филолошке гимназије, Електротехничке школе „Земун”, Математичке гимназије и Четврте гимназије из Београда, као у ученици и професори Ваљевске гимназије.

Књижевна награда „Доситејево златно перо“ за 2024. годину

На овогодишњи, 10. по реду конкурс за награду „Доситејево златно перо“ пристигла су четрдесет три прилога, седам кратких прича и тридесет шест есеја, уз запажање да је према броју приспелих радова на конкурс научна критика и есејистика и ове године испредњачила у односу на приповедне, путописне и алегоријске облике, којима је наш књижевник и просветитељ подједнако посвећивао стваралачку пажњу.

Награђене и похваљене ауторе, као и оне кандидате који ове године нису ушли у овај круг, Задужбина подстиче да истрају у отпочетим научним и стваралачким активностима, упркос различитим изазовима и евентуалним спољашњим потешкоћама.

Конкурс „Идућ учи, у векове гледа“

Литерарни конкурс „Идућ учи, у векове гледа“ за ученике средњих школа ове године, као и сама Задужбине, обележава 20 година постојања.

Жири у саставу проф. др Валентина Хамовић (председник), проф. др Јелена П.анић Мараш (члан) и др Наташа Кљајић (члан), прегледао је 66 радова приспелих на конкурс. Држећи се Доситејевих поука, ученици су у својим радовима проицали у недостатке друштвеног тренутка, самокритички сагледавали сопствене заблуде и животне навике, али и правили озбиљне уметничке замахе, врло успешно промишљали доситејевско наслеђе духовно се повезујући са моделима наше старије културе, покушавајући да проникну до универзалних значења и непролазних вредности.

Награде најбољим баснописцима за 2024. годину

„Радионица баснописаца“ за ученике трећег и четвртог разреда основних школа траје већ 16 година! Више од четири стотине радова пристигло је на адресу Задужбине „Доситеј Обрадовић“, а жири у саставу Слободан Станишић, Предраг Тодоровић и Сузана Поњавић одабрали су најбоље!

Ове године, титулу најбољих баснописаца понели су ученици у следећим категоријама: најбољи литерарни рад, најбољи текст и илустрација и најбољи ликовни рад.

ИЗЛОЖБЕ

„Корен вида: Политичка мисао нововековних српских просветитеља“

Представници Задужбине „Доситеј Обрадовић“ посетили су 6. новембра 2024. Нови Сад где је отворена изложба „Корен вида: Политичка мисао нововековних српских просветитеља“ у Културној станици Еђшег. Изложба је била посвећена делу академика проф. др Драгана Симеуновића „Политичка мисао нововековних српских просветитеља“. О делу су говорили проф. др Славко Гордић, Зоран Колунџија власник Издавачке куће „Прометеј“ Нови Сад, Јелена Делибашић, аутор изложбе, Мирјана Лукић Маринковић из Градске управе за културу Града Новог Сада.

Изложба је била веома посећена, а велико интересовање показали су ученици и професори из Новог Сада и околине.

„Сазвежђе Доситеј”

У уторак, 10. децембра 2024. године у Дому Војске Србије отворена је изложба „Сазвежђе Доситеј“ којом је Задужбина „Доситеј Обрадовић“ на свечан начин обележила јубилеј – двадесет година рада и бављења делом Доситеја Обрадовића.

Након химне Републике Србије „Боже правде“ коју су извели чланови Уметничког ансамбла Министарства одбране „Станислав Бинички“ присутнима се обратила Мирјана Драгаш, управник Задужбине „Доситеј Обрадовић“ и говорила о значају ове изложбе, која има задатак да опише Доситејев пут, кроз земље просвећене Европе и прикаже утицаје људи из културе са којима се сретао. Све то је сабрао и обликовао у 12 сазвежђа Александар Станојловић, уз стручну помоћ Браниславе Јордановић и рецензентску реч Душана Иванића. Након госпође Драгаш, присутнима се обратио и господин Никола Селаковић, министар културе Републике Србије и отворио изложбу. На изложби су представљена дела велике уметничке вредности посвећена Доситеју, а која се чувају у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“, Народном музеју у Београду, Матици српској, Галерији Матице српске из Новог Сада, у Београдском универзитету, али и она која су део савременог стваралаштва Задужбине „Доситеј Обрадовић“. Изложба је изазвала велику пажњу јавности и продужена је до 1. фебруара 2025. године, уз организовано стручно вођење.

ДОГАЂАЈИ И СУСРЕТИ

Оснивање Савета Задужбине

У среду, 24. јануара 2024. године, одржана је свечана конститутивна седница Савета Задужбине „Доситеј Обрадовић“.

Мирјана Драгаш, управник Задужбине, поздравила је присутне госте са потребом за оснивањем овог новог радног тела Задужбине које окупља угледне научнике, књижевнике, уметнике и привреднике, који ће заједничким радом обезбеђивати програмски развој Задужбине, остваривање нових облика рада и сарадње са угледним институцијама и појединцима као и економску и финансијску одрживост Задужбине.

Управни одбор Задужбине донео је одлуку да председник Савета Задужбине буде господин Горан Перчевић.

Посета Савеза Срба из Румуније

Задужбину „Доситеј Обрадовић“ је у четвртак, 22. фебруара посетила делегација Савеза Срба из Румуније. Доситејев дом у Београду овом приликом посетили су Огњан Крстић, председник Савеза Срба, Славомир Гвозденовић, почасни председник, Саша Јашин, директор издаваштва, Љубинка Перинац Станков, главни и одговорни уредник часописа

Књижевни живот, Никола Лакић, главни и одговорни уредник недељника Наша реч и уредник српске редакције Радио Темишвара и Љубица Рајкић, ПР Савеза Срба.

Домаћини овог скупа били су Мирјана Драгаш, управник Задужбине, др Душко Бабић, председник УО Задужбине, проф. др Војислав Јелић, члан УО и господин Горан Перчевић, председник Савета Задужбине. Најзначајније тема разговора са гостима из Румуније биле су заједничке активности Задужбине “Доситеј Обрадовић” и Савеза Срба на промовисању дела Доситеја Обрадовића у Чакову, Темишвару и Београду као и активности које се односе на одржавање Доситејеве родне куће,

„Доситејев дан” – меморијални дан посвећен Доситеју Обрадовићу

Сваке године, Задужбина “Доситеј Обрадовић” обележава 10. април као Доситејев дан поменом у Саборној цркви у Београду.

Велики просветитељ и први српски министар просвете Доситеј Обрадовић преминуо је 10. априла (28. марта по старом календару) 1811. године и сахрањен у порти Саборне цркве.

Ове године су помену присуствовали ученици Основне школе „Краљ Петар Први” са својим учитељима, као и сарадници Задужбине и поштоваоци његовог дела. Проф. Војислав Јелић је ђацима говорио о значају басни и лепоте и доброте које се у њима налазе

Промоција часописа за културу „Српска мисао”

У уторак, 14. маја 2024. године, у просторијама Задужбине „Доситеј Обрадовић“ одржана је промоција новог броја часописа за културу „Српска мисао“, а повод за то била је чињеница да је његов темат овога пута био посвећен управо Доситејевом животу и делу, као и његовом утицају на целокупан развој српске културе.

Програм промоције водила је Мирјана Драгаш, управник Задужбине, која је, најпре, у уводној речи истакла значај Доситеја, рада његове Задужбине и часописа „Српска мисао“ за очување српске културне баштине, а потом и најавила еминентне говорнике. Присутнима се први обратио песник и академик Матија Бећковић, који је новом броју „Српске мисли“ допринео песмом „Кости си ми завела“, а потом су присутни чули стихове поеме „Доситеју умиленије“, а затим и њеног аутора -Љубивоја Ршумовића, који је одржао кратку беседу о Доситеју и томе шта га је подстакло да баш њему посвети своје стихове.

Професор Душан Иванић представио је нови број „Српске мисли“ и његов разноврсни садржај који се састоји, како од уметничких, тако и од културолошких и научних текстова. Уследило је излагање Радомира Путника, који се, поред тога што је истакао нарочити квалитет овог броја часописа, осврнуо и на актуелност Доситејевих размишљања у савременом свету и друштву. Публициста Драгољуб Којчић, дугогодишњи сарадник часописа, говорио о значају комуникације у нашој заједници и учешћу „Српске мисли“ у тој комуникацији, на чему је захвалио Душици Милановић, као њеном творцу и уреднику.

Напоследку, реч је узела и сама гђа Милановић, те је, захваливши се најпре предговорницима, Задужбини и свима присутнима, кратко говорила о краткој, али садржајној историји „Српске мисли“, као и о томе шта ју је подстакло да за централну личност овог њеног броја одабере баш Доситеја Обрадовића.

Посета најбољих ђака пожаревачке школе „Доситеј Обрадовић”

Задужбину „Доситеј Обрадовић” је у среду, 5. јуна била домаћин најуспешнијим ученицима и њиховим наставницима менторима Основне школе „Доситеј Обрадовић” из Пожаревца. У питању су ђаци – носиоци дипломе „Вук Караџић”, као и ученици који су у школској 2023/24 години освојили једно од прва три места на државним и међународним такмичењима.

Госпођа Мирјана Драгаш, управник Задужбине, пожелела је гостима добродошлицу, упознавши их са двадесетогодишњим радом Задужбине и њеним најзначајнијим постигнућима у том периоду. Након тога, ђацима и њиховим менторима приказан је кратак филм „Учитељ Доситеј” којим је, кроз слику и реч, приближене идеје великог учитеља Доситеја Обрадовића.

Проф. др Војислав Јелић, члан Управног одбора Задужбине, обратио се присутнима о значају учења и знања у времену у којем смо преплављени бројним непотребним садржајима, неукусом и непровереним информацијама. Беседа проф. Јелића наишла је на велико интересовање ђака и професора.

РАД НА ПРОЈЕКТИМА

Као и свих претходних година, Задужбина остварује своје циљеве и реализује програме учествовањем на конкурсима за пројекте министарстава Републике Србије, секретаријата Града Београда и других органа, организација и фондација, кроз које може дати допринос развоју образовања, науке и културе и обезбедити своје трајање.

У 2024. години, Задужбина „Доситеј Обрадовић“ пријавила је 7 пројеката од којих је прихваћено 6. пројеката и то са знатно мањим средствима од тражених.

Ове године изостали су конкурси Секретаријата за културу града Београда, тако да су пројекти „Доситеј у Београду“ и „Доситејево златно перо“ који се традиционално остварују уз подршку Секретаријата, реализовани сопственим средствима Задужбине и уз помоћ донација.

Од стране Министарства културе прихваћени су следећи пројекти: *Награда „Доситеј Обрадовић“ за животно дело, Доситејев врт 12, Доситејеви дани, Интернационализација просветитељских идеја Доситеја Обрадовића и Доситеј и Европа.*

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ ЗАДУЖБИНЕ

У току 2024. године Задужбина је објавила 12. број Годишњака Задужбине *Доситејев врт*. Главни уредник и овог броја била је др Драгана Грбић. Најновије издање Доситејевог врта има 434 стране и 33 прилога распоређених у 6 рубрика.

Попуњава друго правно лице		
Матични број 17587935	Шифра делатности 9499	ПИБ 103586934
Назив Фондација "Задужбина Доситеј Обрадовић"		
Седиште Београд - Стари Град, КРАЉА МИЛАНА 2/II		

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2024. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
	А. СТАЛНА ИМОВИНА (0002 + 0003 + 0009 + 0010 + 0011 + 0012)	0001		2.429	2.527	
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	0002				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	0003		2.421	2.519	
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0009				
04	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	0010		8	8	
05	V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА	0011				
28 (део)	VI. ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0012				
	Б. ОБРТНА ИМОВИНА (0014 + 0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023)	0013		2.912	2.226	
Класа 1	I. ЗАЛИХЕ	0014		1.250	1.306	
20	II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ	0019		7	5	
22 и 27	III. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	0020				
23	IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	0021				
24	V. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ	0022		1.655	901	
28 (део)	VI. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0023		0	14	
	В. УКУПНА АКТИВА (0001 + 0013)	0024		5.341	4.753	
88	Г. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0025				
	ПАСИВА					
	А. УЛОЗИ (СОПСТВЕНИ ИЗВОРИ) (0402 + 0403 - 0404 + 0405 - 0408) ≥ 0	0401		5.046	4.662	
30	I. УЛОЗИ (СОПСТВЕНИ ИЗВОРИ) ОСНИВАЧА И ДРУГИХ ЛИЦА	0402		2.180	2.180	
330 и потражни салдо рачуна 331	II. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ	0403				
дуговни салдо рачуна 331	III. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ	0404				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
34	IV. НЕРАСПОРЕБЕНИ ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА	0405		2.866	2.482	
35	V. ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА	0408		0	0	
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0412 + 0413)	0411				
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0412				
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0413				
495 (део)	В. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	0416				
49 (део), осим 495	Г. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0417				
	Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0419 + 0420 + 0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425)	0418		295	91	
463	I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0419				
42	II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	0420				
43	III. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА	0421		295	91	
45, 46, осим 463 и 47	IV. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0422				
48 осим 481	V. ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	0423				
481	VI. ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗ ИЗ РЕЗУЛТАТА	0424				
49 (део)	VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0425				
	Ђ. ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ИЗНАД ВИСИНЕ УЛОГА (СОПСТВЕНИХ ИЗВОРА) (0411 + 0416 + 0417 + 0418 - 0024) ≥ 0 = (0404 + 0408 - 0402 - 0403 - 0405) ≥ 0	0426				
	Е. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0411 + 0416 + 0417 + 0418 - 0426)	0427		5.341	4.753	
89	Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0428				

у _____ дана _____	Законски заступник _____
-----------------------	-----------------------------

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за друга правна лица („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

A. J. Bogdanovic

Попуњава друго правно лице		
Матични број 17587935	Шифра делатности 9499	ПИБ 103586934
Назив Фондација "Задужбина Доситеј Обрадовић"		
Седиште Београд - Стари Град, КРАЉА МИЛАНА 2/II		

БИЛАНС УСПЕХА

у периоду од 01.01.2024. до 31.12.2024. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1003 + 1004 + 1005 + 1006 + 1007 - 1008 + 1009)	1001		6.846	5.157
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ, ПРОИЗВОДА И УСЛУГА	1002		261	1.772
630 и 631	II. ПРИХОДИ ОД ЧЛАНАРИНА И ЧЛАНСКИХ ДОПРИНОСА	1003			
632 и 639	III. ПРИХОДИ ПО ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА ИЗ БУЏЕТА И ОСТАЛИХ ИЗВОРА	1004			
64	IV. ПРИХОДИ ОД ДОНАЦИЈА, ДОТАЦИЈА, СУБВЕНЦИЈА И СЛ.	1005		6.585	3.330
65	V. ПРИХОДИ ОД НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	1006		0	55
620	VI. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА УЧИНАКА	1007			
621	VII. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА УЧИНАКА	1008			
61	VIII. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА РОБЕ, ПРОИЗВОДА И УСЛУГА	1009			
	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1011 + 1012 + 1013 + 1014 + 1015 + 1016 + 1017 + 1018)	1010		6.462	4.799
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1011		48	45
51	II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА И ЕНЕРГИЈЕ	1012		482	329
52	III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1013		3.074	2.724
53	IV. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1014		2.250	1.321
540	V. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1015		98	97
541	VI. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1016			
557	VII. ТРОШКОВИ ДОНАЦИЈА	1017			
55, осим 557	VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1018		510	283
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1010) ≥ 0	1019		384	358
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1010 - 1001) ≥ 0	1020			0
66	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1022 + 1023 + 1024 + 1025 + 1026)	1021			

Група рачуна, рачун	П О З И Ц И Ј А	АОП	Напомена број	И з н о с	
				текућа година	претходна година
1	2	3	4	5	6
660	I. ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ ОД МАТИЧНОГ, ЗАВИСНИХ И ОСТАЛИХ ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА	1022			
661	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1023			
662 и 663	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ЕФЕКТА ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ И ОСТАЛИХ ЕФЕКТА ЗАШТИТЕ ОД РИЗИКА	1024			
664	IV. ПРИХОДИ ОД ДИВИДЕНДИ	1025			
669	V. ОСТАЛИ ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	1026			
56	Б. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027			
560	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028			
562	II. РАСХОДИ КАМАТА	1029			
563, 564 и 566	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ЕФЕКТА ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ И ОСТАЛИХ ЕФЕКТА ЗАШТИТЕ ОД РИЗИКА	1030			
569	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1031			
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1021 - 1027)	1032			
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027 - 1021)	1033			
683 и 685	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ КРАТКОРОЧНИХ И ДУГОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАСМАНА И ПОТРАЖИВАЊА	1034			
583 и 585	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ КРАТКОРОЧНИХ И ДУГОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАСМАНА И ПОТРАЖИВАЊА	1035			
67 и 68, осим 683 и 685	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1036			
57 и 58, осим 583 и 585	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1037			
	Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001 + 1021 + 1034 + 1036)	1038		6.846	5.157
	Љ. УКУПНИ РАСХОДИ (1010 + 1027 + 1035 + 1037)	1039		6.462	4.799
	М. ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1038 - 1039) ≥ 0	1040		384	358
	Н. ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1039 - 1038) ≥ 0	1041			0
69-59	Њ. ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ПО ОСНОВУ ЕФЕКТА ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1042			
59-69	О. ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ПО ОСНОВУ ЕФЕКТА ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1043			
	П. ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1040 - 1041 + 1042 - 1043) ≥ 0	1044		384	358
	Р. ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1041 - 1040 + 1043 - 1042) ≥ 0	1045			0

Група рачуна, рачун	П О З И Ц И Ј А	АОП	Напомена број	И з н о с	
				текућа година	претходна година
1	2	3	4	5	6
721	С. ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1046		0	0
	Т. НЕТО ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА (1044 - 1045 - 1046) ≥ 0	1047		384	358
	Ћ. НЕТО ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА (1045 - 1044 + 1046) ≥ 0	1048			0

у _____ дана _____	Законски заступник _____
---------------------------	---------------------------------

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за друга правна лица („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

A. J. Bogdanov